

Afsn. 1.40: Fædrene linje for Ellen Henriksdatter PONTOPPIDAN, Holger BRØNDSTEDs morfars morfars farmor

IX.420 Erik KNUDSEN, godsforvalter.

Født 12 mar. 1568 i Randers(?). Død 31 jan. 1631 i Sdr. Broby. ~ 1598 m. IX.421 Anne LAURIDSDATTER (1580-1670). Se afsn. 1.41. Hans fødested og forældre er ukendte. Han studerede hjemme og udenlands og blev så forvalter på rigsråd Christen Holcks godser i Sydfyn, samlet om Brobygaard i Sønder Broby sogn. Samtidig var han også forvalter på geværfabrikken i Brobyværk, som var anlagt af rigens marsk Anders Bille, og som senere blev "ruineret" af Karl Gustavs svenskere. Han døde 31. januar 1631. Han blev 1. gang gift 1596 med Karen Madsdatter, som døde 1597 på barselseng tillige med barnet. Med "hans anden ægteven", Anna Lauridsdatter, hr. Laurids Jespersens datter af Espe havde han bryllup 1598. Om hende vides iøvrigt kun, at hun sad enke i næsten 40 år, idet hun først døde juledag 1670, da hun havde levet 90 år, 9 måneder og 2 uger; hun skulle altså være født 11. marts 1580. Hun opholdt sig ved sin død hos sin yngste datter Sara på Taagerød ved Køge og blev begravet i Lidemark kirke samme sted. Af hendes (og Erik Knudsens) 12 børn levede 8, som "gjorde hende til en mærkværdig stammemoder". De optog efter deres fødesogn navnet Pontoppidan og blev stamfædre til den såkaldte ældre slægt Pontoppidan, der nu ikke er talrig mere. Flere grene (også af den yngre slægt P.) fører et våben som første gang antræffes hos Erik Knudsens søn Erik Pontoppidan:

Biskop Erik Pontoppidan den Ældre's våben. Stik af A. Haelwegh.

Se E.P. Pontoppidan [83].

8 børn:

1 Knud Eriksen PONTOPPIDAN, provst. Født 31 mar. 1599. Død 22 maj 1662. ~ 1. m. Anna CHRITENSDATTER (-). ~ 2. 13 nov. 1659 m. Margrethe PEDERSDATTER (-). Præst og provst i Halsted-Aunede på Lolland, hvor han efterfulgte sin morbror Jens Lauridsen.

Epitafium for Knud Eriksen Pontoppidan

12 børn, hvoraf 10 skal være dødfødte. En søn Christen var præst i Utterslev på Lolland efter sin farbror. En datter Anna var gift med degnen Hans Jacoben i Tirsted, Skørringe på Lolland [283].

2 Karen Eriksdatter PONTOPPIDAN. Født 1601. ~ 1. m. Ole LAURITSEN, præst (1582-1640). Præst i Marslev-Birkende. ~ 2. m. Peder RASMUSSEN, præst (1611-1673). Præst i Marslev-Birkende. 3 sønner i 1. ægteskab. De kaldte sig alle Marslev efter fødestedet. Hendes 2. mand efterfulgte den første. Ingen børn i dette ægteskab.

3 Laurids Eriksen PONTOPPIDAN, præst. Præst i Utterslev på Lolland. Født 13 apr. 1604. Død 27 aug. 1673. ~ 17 okt. 1630 i Assens(?) m. Karen AMME (-). Epitafium i kirken. 1 søn, der blev præst i Vesterborg og Birket på Lolland.

4 Jacob Eriksen PONTOPPIDAN, præst. Præst i Danmark på Lolland. Født 5 maj 1606. Død 21 sep. 1638. ~ m. IX.422-4. Gjertrud Lauridsdatter KRABBE (-1663). Gift med sin svigerindes søster. Børn ikke kendt.

5 Henrik Eriksen PONTOPPIDAN, rektor. se VIII.210 nedenfor.

6 Maren Eriksdatter PONTOPPIDAN. Født 22 dec. 1609. ~ 1. m. Christen THOMÆSEN (-). ~ 2. m. Knud PEDERSEN, fuldm. (-). Fuldmægtig på Aagaard på Sjælland.

7 Sara Eriksdatter PONTOPPIDAN. Født 16 feb. 1612. ~ m. Hans MORTENSEN, ridefoged (-). Ridefoged på Lellinge, senere ejer af Taagerød, Lidemark sgn.

8 Erik Eriksen PONTOPPIDAN, biskop. Født 21 jan. 1616 i Sdr. Broby. Død 12 juni 1678. ~ 6 nov. i 1653 m. Karen Valentinsdatter KØLER (-). Slotspræst på Antvorskov, sognepræst i Køge; biskop i Trondheim; dr.theol., forfatter (bl.a. Grammatica Danica, den ældste danske grammatik), digter. Førte et våben som er blevet overtaget af andre linjer af Pontoppidanslægten (både den ældre og den yngre):

Biskop Erik Pontoppidan den Ældre. Maleri af Abraham Wuchter på Frederiksborg Slot.

1 søn.

VIII.210 Henrik Eriksen PONTOPPIDAN, rektor.

Rektor i Odense. Født 12 mar. 1608 i Sdr. Broby. Død 14 mar. 1659 i Vejle (Nic.). ~ 21 juni 1640 i Odense m. VIII.211 Anne Lauridsdatter KRABBE (1610-1659). Se afsn. 1.43. Han var født på Bjerregaard i Sdr. Broby sogn. Han blev student fra Odense 1629 og drog året efter udenlands; kom til Wittenberg og Jena og besøgte også i nogen tid hollandske akademier. Kom så hjem og tog 1633 magistergraden ved Københavns universitet. 1637 blev han rektor i Odense, og da han blev indsat, holdt han en "oration", kaldet: Schola ad Deum Schala (c: skolen som stige til Gud) "hvori skolens overensstemmelse med Jacobs stige kort og formfuldendt demonstreredes". 1642 blev han udnævnt til sognepræst i Vejle og - måske senere - provst i Nørvang herred. "I Vejle fandt han med suk og græmmelse mange, der betalede ham

had for hans kærlighed, hvilket han overvandt ved standhaftighed i gudsfrygt, ved stilhed og årvågenhed" (Wiberg [48]). Han døde i Vejle i fejdetiden 14. marts 1659. Epitafium i kirken. Gift i Odense 21. juni 1640 med Anne Lauridsdatter Krabbe. Hun var ifølge gravskriften, som iøvrigt er ganske upålidelig, barnefødt 16. marts 1610 (Wiberg siger dog 1619) på sin fædrengård Ølmenæs i Halland og døde kort efter sin mand 7. september 1659. De havde fem børn. Kilderne er ikke enige om dem.

8 børn:

1 Ellen Henriksdatter PONTOPPIDAN. se VII.105 nedenfor.

2 Erik Henriksen PONTOPPIDAN, student. Født 28 maj 1642. Død mar. 1680. Nævnes i gravskrift over Anne Lauridsdatter Krabbe (s.d.). tudent fra Viborg. Død ved skibsforslis ved Helingsør [283].

3 Lauritz Henriksen PONTOPPIDAN, præst. Præst i Hylke ved Skanderborg. Født 4 feb. 1644. Død 1698. Begr. 28 feb. 1898 i Hylke. ~ 1. 1672 m. Ane Elisabeth HOLGERSDATTER (-). ~ 2. m. Margrethe Casparsatter SUHR (-1708). Epitafium i Hylke kirke. Ialt 1 søn og 3 døtre i de to ægteskaber.

4 Israel Henriksen PONTOPPIDAN, rektor. Rektor i Kalundborg, præst i Butterup ved Holbæk. Født 17 mar. 1646. Død 1716. ~ m. Margrethe Marie MUNCH (1660-). Student fra Slagelse 1667, magister 1677, mektor i Kallundborg 1676, præst i Butterup, Tuse sogne, Tuse Hd. 1694, provst. 1 søn [283].

5 Ludvig Henriksen PONTOPPIDAN, stiftsprovst. Stiftsprovst i Århus. Født 7 maj 1648 i Vejle. Død 27 sep. 1706 i Århus. Begr. 5 okt. 1706. ~ 1. 30 mar. 1677 i Herlufmagle m. Barbara Hansdatter BACHER (1646-1689). ~ 2. 22 apr. 1691 m. Else Sophie SPEND (1673-1707). Sognepræst i Herlufmagle, Præstø amt, siden stiftsprovst i Århus. Gift 2 gange, ialt 11 børn. Epitafium i Herlufmagle kirke.

Portræt af Ludvig Henriksen Pontoppidan fra epitafiet i Herlufmagle.

En datter Sara blev gift med Jørgen Hatting. En anden datter blev gift med Hans Toxverd, kapellan ved Århus Frue kirke; deres datter Ellen Toxverd var gift med Hans Hatting. Den yngste af stiftsprovstens børn var den berømte Erik Pontoppidan, biskop i Bergen, senere professor i København; produktiv og myreflittig forfatter: "Pontoppidans forklaring", salmebog, kirkehistorie, Danske Atlas, Marmora Danica mm. Slægtens berømteste skud. Efterslægt (3 børn) afsn. 2.50.

6 Ezechiel Henriksen PONTOPPIDAN, rektor. Født 20 juni 1652. Død 5 sep. 1707. Student priv. 1673, magister, hører i Aalborg 1688, rektor i Horsens 1693, uvist om han var gift [283].

7 Erik Valentin PONTOPPIDAN. Født 1659. Død 24 feb. 1660. Blev 20 uger minus 1 dag.

8 Valentin Eriksen PONTOPPIDAN LILIENKRANTZ, sekretær. Født 1661. Død 1711. Begr. 29 jan. 1711 i Kbh. (St. Petri). Han kaldes ved sin død sekretær. Han havde været dansk Resident i Venedig omkring 1684 og skal være blevet adlet. Vistnok ugift [283].

VII.105 Ellen Henriksdatter PONTOPPIDAN.

Født 1 maj 1641 i Odense. Død 4 juni 1724. Begr. 9 juni 1724 i Horsens. ~ o. 1661 m. VII.104 Jørgen Jørgensen HATTING, provst (1626-1709). Provst i Hatting v. Horsens. Se afsn. 1.38. Opdrog efter forældrenes død sine mindreårige søskende. Hendes ældre brødre Laurits og Erik gav derfor deres samtykke til at hun skulle arve lige med sine brødre. Begravet af svigersønnen i Horsens: "Den 9. juni begravet min kones moder Ellen Henriksdatter, salig hr. Jørgen Hattings enke udi moders begravelse i Skt. Ibs kirke" 6 børn med VII.104 Jørgen Jørgensen HATTING, se afsn. 1.38.

Henvisninger

[48] Wiberg, S.W.: Personhistoriske, statistiske og genealogiske bidrag til en almindelig dansk præstehistorie, I-III, Odense 1870-73 (genoptryk 1959-60)

[83] Pontoppidan, E.P.: Slægten Pontoppidan, Nykøbing F. 1905

[210] Qvistgaard, Erhard: Præstehustruer der helt eller delvis mangler i Wibergs Præstehistorie", 1934.

[283] Winther, Christian: Slægten Pontoppidan, januar 2009.